

Нови книги

**ВРЕМЕ И ПАМЕТ. СБОРНИК
ЗА 70-ГОДИШНИНАТА НА ЛИЛЯНА ДЕЯНОВА**

М. Грекова, П. Кабакчиева, М. Христов,
М. Якимова (съставители)

София: УИ „Св. Кл. Охридски, 2021, 502 с.

Лиляна Деянова навърши 70 години. Но какво всъщност може да означава това? Както тя ни е учила, времето не е поредица от измерими величини, не се „мери с линейка“. Неговото квантифициране винаги е било обект на критическите и неklasически-генеалогични изследвания на модерността. Натрупването и опространствяването му пък са малък сегмент от изследванията и върху това кога и къде се случва смисълът на миналото, от нейната темпорална социология на опита, която „очертава мълчанията“, лекува „невъзможността на разказите да станат истории“. Всъщност изследователският интерес на Лиляна Деянова във всички варианти на насочване към миналото и паметта/спомена има своя отключващ въпрос/мотив в настоящето. Изправена пред несъизмеримостта на разказите за социализма и за буржоазното минало на България, избуяли след 1989 г., които разказват историята на различни държави-общества-личности, Лили Деянова се пита: Какво е история? Как се присвоява правото на историческа памет? А що е то памет? Как се конституира паметта на една нация, група? А ако събитията означават различни неща за различните хора, ако те по различен начин се впитат и заедно с това оформят техните биографии, как е възможно изобщо да съществува нещо, което именуваме „колективна памет“?

**НА ПЪТ. МИГРАЦИЯТА В ЖИЗНЕНИЯ ОПИТ
НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕМИГРАНТИ
В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.**

Сийка Ковачева, Борис Попиванов (редактори)

София: УИ „Св. Кл. Охридски“, 2021, 391 с.

Книгата е посветена на жизнения опит на българските емигранти в други държави от Европейския съюз (ЕС). Тя има за цел да представи вижданията на мобилните българи за причините, трудностите и надеждите, с които те правят своя избор, и оценките им за постиженията и загубите по избрания път. Резултатите, поместени в изследването, са част от мащабния международен проект GEMM (акроним на Растеж, Равни възможности, Миграция и Пазари), финансиран по програма Хоризонт 2020 на ЕК. В неговите рамки са проучени социалните контексти на изпращащата и приемащата страна, мотивите за емиграция, подготовката на самите мигранти, адаптацията им в новата среда, жизнените им стратегии, трудовите им кариери, плановете им за бъдещето. Авторите в книгата, Сийка Ковачева, Борис Попиванов, Нели Демирева, Пламен Нанов и Дарена Христовова, подлагат на интерпретативен анализ проведените от тях

интервюта с 65 потенциални и действителни мигранти и служители в агенции за набиране на персонал от България, на хора с различна възраст, пол, квалификация, заминаващи, уседнали или работещи в Италия, Испания, Германия и Великобритания. Текстът представя богатата картина на днешната европейска мобилност и позволява да се разкрият индивидуалните човешки значения на този сложен и многоаспектен процес отвъд статистическите индикатори.

Екатерина Маркова

ОБЩЕСТВО ПОД КЛЮЧ: ПРОБЛЕМИ НА СОЦИОЛОГИЧЕСКОТО ИЗСЛЕДВАНЕ В (ПОСТ) КРИЗИСНИ СИТУАЦИИ

София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2021, 230 с.

Тази монография има за цел, през призмата на критичен анализ на ефектите от пандемията, предизвикана от Ковид-19, да очертае възможни социологически подходи за изучаване на обществото в (пост) кризисна ситуация, да осветли важни изследователски ограничения и да предложи решения.

За да се изпълни поставената цел, книгата е дисциплинирана в рамките на няколко основни задачи: критичен анализ на развитието на пандемията от Коронавирус в света, Европа и България: социални актьори и механизми за контрол на кризата, мерки и уязвими групи, конфликтни зони и групови противоречия. Втората задача е анализ и картографиране на специално конструирани заради пандемията бази данни и информационни ресурси, с техните предимства и ограничения, и приложението им за контрол и управление на кризата с пандемията. Третата задача е да се направи критична рефлексия на социологически теории и инструменти, които биха могли да се прилагат при изучаване на обществени феномени в условия на многоаспектна и бързоразвиваща се криза със специален фокус върху предизвикателствата пред социологията и методологията на емпиричните изследвания в (пост)кризисна ситуация.

Книгата е предназначена не само към специалисти в областта на социологията, социалната психология, философията, публичните политики и методологията на емпиричните изследвания, но и към всеки читател с интереси към хуманитарното познание и съвременните предизвикателства да живеем заедно.

ЕТЮДИ ПО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА ХУМАНИТАРИСТИКА

Десислав Георгиев, Деница Ненчева (съставители и редактори)

София: Scribens, 2021, 323 с.

Включените в сборника разработки представят широк спектър от форми на научното мислене – от предварителни набелязвания и изследователски интуиции до напълно завършени изследвания, от инсценирани критически диалози до иновативни антропологични арт-инициативи; от концептуални теоретични изложения до кратки речникови статии и интервюта. Те очертават и различни възможни подстъпи на хуманитаристиката и социалните науки – към т. нар. науки за страдащия субект, към практиките на социализация, към местата на обществена интервенция и пр.

Това издание възплава съвместната работа на месечния методологически Семинар по експериментална хуманитаристика – орган на едноименната Докторантска лаборатория, действаща в рамките на докторантското обучение по социология във Философско-историческия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в партньорство с Академична ризама „Критика и хуманизъм“.

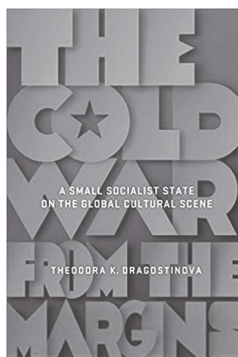

Галина Гончарова
**ХРОНИКИ НА ЗАМОГВАНЕТО И
МОДЕРНИЗАЦИЯТА В ЦАРСТВО БЪЛГАРИЯ**

София: ИИБМ/Сиела, 2021, 416 с.

Александър Тенев – баща на трима сина, получили под неговата опека добро образование и сериозни професии: Стоян (1908–1993), търговец, учил за кратко в търговска гимназия, Петко (1914–1990), адвокат, с докторат по право от Карловия университет в Прага и Владо/Влаю (1920–2006), икономист, завършил Софийската духовна семинария и Икономическия институт. Солидното състояние, което натрупва Александър Тенев, дало повод и за следене и репресии на наследниците му по време на комунистическия режим, и за фамилна гордост и благодарност след 1989 г.

Малкото, което беше известно за рода Теневи, беше събрано от най-малкия син на Тенев (баща на Александър Александров) и доц. д-р Евгения Иванова, етнограф от Регионалния исторически музей в Стара Загора, като особено ценно от всичко се явяваше изготвеното родословно дърво с най-очевидните следи и ориентир за присъствието и „разгъването“ на фамилията в историческо време.

Теодора К. Драгостинова
**THE COLD WAR FROM THE MARGINS.
A SMALL SOCIALIST STATE ON THE GLOBAL
CULTURAL SCENE**

Ithaca-London: Cornell University Press, 2021, 330 p.

В *Студената война от периферията* Теодора Драгостинова преразглежда да 70-те години на XX век в глобален мащаб от перспективата на малката социалистическа държава България и нейните културни взаимодействия със страните от Балканите, Запада и Третия свят. По време на това тревожно десетилетие комунистическото ръководство на България се впуска стремглаво в културна дипломация, за да подсили легитимността си у дома и за да популяризира програмите си зад граница. Българи пътуват по света, за да откриват музейни изложби, да прожектират филми, да изпълняват музикални произведения и да представят културно наследство и бъдещи стремежи на тяхната „древна, но модерна“ страна... Усложнявайки добре познати наративи както от 70-те години, така и от времето на късния социализъм, *Студената война от периферията* поставя историята на социализма в международен контекст и открива алтернативни модели на глобална взаимосвързаност по оста Изток–Юг.

Теодора Драгостинова е преподавател по съвременна европейска и източноевропейска история в Държавния университет на Охайо, САЩ.

NOUS L'AVONS TANT AIMÉE... LA SOCIOLOGIE. ET MAINTENANT?

Revue du MAUSS, Paris: La Découverte, 2020, 276 p.

Този брой на известното френско списание MAUSS (Mouvement anti-utilitariste en sciences sociales)/МОС (Антиутилитаристко движение в социалните науки) на тема *Толкова много я обичахме... Социологията. А сега?* е емоционално и рационално завръщане към привлекателната сила на социологията, към нейните увличащи интелектуални обещания, трудно постижими цели, носещи разочарование резултати. Над 20 автора, сред които Франсоа Дюбе, Натали Еник, Ален Кайе, Едгар Морен, Лоран Тевено, Жан-Луи Фабиани, Сари Ханафи, споделят своята интелектуална привързаност към социологията, анализират при-

чините за наблюдаваната през последните години социологическа меланхолия, аргументират основанията, които продължават да правят от социологията дисциплината, която ни позволява да търсим концептуално и емпирично отговори на проблематичното ни живеене-заедно.

Марилен Пату-Матис L'HOMME PRÉHISTORIQUE EST AUSSI UNE FEMME. UNE HISTOIRE DE L'INVISIBILITÉ DES FEMMES

Paris: Allary Editions, 2020, 352 p.

„Не, праисторическите жени не са прекарвали времето си в почивване на пещерите и отглеждане на децата, чакайки мъжете да се върнат от лов. Представата за жените само в ролята на домакини и майки е свързана с предрасъдъци. [...] Няма археологически данни, които показват, че в най-старите общества жените не са били допускани до определени дейности, че те са били смятани за по-низши и подчинени на мъжете. Подобна визия за праисторическото време произтича от априорните идеи на основоположниците на тази историческа дисциплина, родена през XIX век. Време е за друг поглед върху историята на еволюцията и за деконструиране на процесите, довели до социалната невидимост на жените през вековете“.

Въз основа на най-новите открития в праисторическата наука и на анализ на разпространяваните от научната литература идеи в *Праисторическият човек е също жена. История на невидимостта на жените* Марилен Пату-Матис поставя основите на друга история на жените, освободена от сексистки предрасъдъци и по-близка до реалната еволюция.